

Navrat' se k Hospodinu!

Rožnov, Střítež: 18.9.2016

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: J 3, 22 – 36

Text: Oz 14,2–4 *Navrat' se, Izraeli, k Hospodinu, svému Bohu, neboť jsi upadl pro svoji nepravost. Vezměte s sebou tato slova, obraťte se k Hospodinu, řekněte mu: "Promiň nám všechnu nepravost, přijmi nás laskavě, když chceme oběti býčků nahradit svými rty. Ašúr nás nezachrání, na oře nevsedneme a výrobku svých rukou nebudeme už říkat: »Náš Bože!« U tebe přece nalézá sirotek slitování.*

Pro lepší porozumění textu je dobré znát celou knihu, její obsah, zvěst a prostředí, do něhož Ozeáš prorokoval. To ovšem v jednom kázání neovládne. Tak alespoň něco. Celé kniha se zabývá jediným hlavním tématem, a to je vztah mezi Hospodinem a jeho lidem. Sám prorok Ozeáš je zvláštní postava. On sám byl Hospodinovým proroctvím bytostně a těžce postižen. Musel si totiž na znázornění a potvrzení toho, co zvěstoval vzít za ženu prostitutku. Sám na sobě měl demonstrovat, jak se asi cítí Bůh, když jeho nevěsta je mu neustále nevěrná.

A tady už si dovolím aktualizovat dnešní poselství. Naše víra, naše náboženství, celé naše křesťanství, je záležitost vztahu. Každý křesťan a máme-li na mysli náš sbor, tak každý člen našeho sboru, je v určitém vztahu k Hospodinu. A teď si projděte svůj život a zkuste tento vztah charakterizovat. Ozeášovo proroctví vnímá vztah Božího lidu a Hospodina jako manželství. A teď si to představte prakticky. Jak takové manželství s Hospodinem u vás doma funguje? Kdo je u vás hlavou rodiny, kdo má rozhodující slovo, jak řešíte s Bohem vzájemné spory a konflikty, kolik času vůbec trávíte společně, jestli máte s Hospodinem také nějaké intimní chvíle, jestli jste rádi spolu nebo ne. O Bohu víme, že je to veliký žárlivec. A žárlivě touží po duchu, kterého do nás vložil. Touží být neustále s námi. Touží po naší lásce. A my? Jak my ten vztah budujeme z naší strany? Vědí vůbec o nás lidé, s kým žijeme? Jsme si s Hospodinem věrní nebo se pokaždé taháme s někým jiným? Poznají hosté, když přijdou k nám domů, že v tomto domě žijeme ve společné domácnosti s Hospodinem? Prorok Ozeáš naplno prožíval, jaké to je, když Hospodin žije s nevěrnou ženou - se ženou, která je chvíli s ním, a za chvíli se oddává někomu úplně jinému, a za chvíli zase někomu dalšímu. Takový vztah zakouší Bůh s námi. A takto popisuje vztah mezi Bohem a církví prorok Ozeáš.

Bratři a sestry, my jako církev jsme v tomto zrcadle Božího slova nazváni velmi, velmi nelichotivě. A je to bohužel obraz zcela pravdivý. V této souvislosti mi tane na mysli slovo Maxe Kašparů, známého spisovatele, kněze a psychiatra, kterého se jednou jakási žena optala: „Jak často chodíte do kostela?“ A on odpověděl: „Přece každou neděli.“ Žena se podivila: „Každou neděli? To mi přijde skoro fanatické.“ On se jí tedy zeptal: „Poslyšte, jak často se vidáte se svým mužem?“ „No, přece každý den“ řekla ta žena. A on na to: „A neprijde vám to trochu fanatické?“ Bratři a sestry, mám někdy dojem, jakoby nám stále nedocházelo, že křestní slib je vlastně slib manželský. Že ve křtu jsme byli zasnoubeni Kristu, a že jsme se svojí vírou stali jedno tělo s Kristem. V Bibli se tím rozumí skutečně to nejintimnější spojení. Apoštol Pavel používá slova ustanovení manželství z 2. kap. knihy Genesis právě na vztah mezi Kristem a církví, když říká: „Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. Je to veliké tajemství, které vztahují na Krista a na církev“, říká Pavel. Bratři a sestry, jak toto manželství funguje v našem sboru, v našich rodinách, v našem osobním vztahu mezi námi a Bohem? Nevycházíme z toho také my, když to řeknu kulantně, jako velmi nevěrná žena?

To je první poznání a předpoklad k porozumění dnešnímu textu. To druhé, co máme poznat, je s čím nebo s kým jsme Pánu Bohu nevěrní. Podívejme se, co vidí prorok Ozeáš. Především, že Ozeášovo proroctví zaznívá v severním Izraeli v době největšího rozkvětu severní říše, který byl ale zároveň počátkem jejího pádu. O několik desetiletí později byla severní říše rozvrácena Asyřany. A prorok už předem vidí příčiny pozdějšího rozvratu. Boží lid se mísí s pohany. Přičemž problémem není to společné přebývání, nýbrž duchovně-náboženský synkretismus. Spojování různých nesourodých náboženských systémů dohromady. Bible to přeneseně nazývá náboženskou prostitucí, smilstvem. Nebudeme se teď pouštět do hlubšího rozboru tohoto jevu, ale je to něco, co je charakteristické i pro naši dobu. Dnešní společnost v podstatě věří čemukoliv, ale k ničemu se nechce vázat definitivně. To je ta duchovní prostituce. Od každého si vezmu trochu, a jen to, co mi vyhovuje, co mi přináší nějaký zisk, co mi sedí, a to stačí. Ale upnout se k něčemu jedinému správnému, to se dnes nenosí. Dnešní společnost si říká postmoderní, a to znamená, že už nevěříme na jedinou absolutní pravdu, ale na množství pravd, které všechny mají své oprávnění a které můžeme snadno přijímat a zase snadno opouštět. Ovšem takováto nezakotvenost v pravdě a bezbřehá tolerance v sobě nese i základ budoucího rozpadu. Už teď se rozpadají dosud nezpochybnitelné hodnoty, protože je už nikdo nebere jako jediné správné. Vlastně všechno, co se tváří jako jediné správné, je dnes podezřelé. Do jisté míry oprávněně. Ale bez té absolutní Pravdy, v níž jako křesťané stále věříme, z toho vzniká jen bohapustý chaos, jaký byl před stvořením světa. To není filosofická otázka. Projevuje se to v mnoha praktických oblastech lidského života. Rozpad rodiny. Ke slovu se dostávají všelijaké alternativní způsoby lidského soužití. Rozpad manželství. Neochota vázat se na někoho trvale. Chaos v přijetí sebe sama a své nejvlastnější identity. Ztráta schopnosti vnímat Boží svatost. Nebo přehnané zdůrazňování práv člověka před jeho povinnostmi a odpovědností. Ztráta nejrůznějších zásad, zábran a užitečných tabu v životě člověka. Člověk nezná či neuznává své hranice, které jsou mu vymezeny. Na jedné straně ztráta bázně a úcty před Bohem a na druhé straně nekritické zbožňování a zbožšťování všeho možné-

ho. To vše vede k rozpadu jakkoliv společnosti a je to cesta do pekel. Však se také tzv. západní společnost pomalu rozpadá pod náporom národů, které se dosud věrně drží té své jediné víry. A pokud se kdysi křesťanská Evropa nevrátí ke svým pravým hodnotám, z nichž vyrostla, tak bude brzy pohlcena a rozvrácena stejně jako Izrael Asyřany.

Jediná cesta, kterou Bůh oznamuje ústy proroka Ozeáš, je návrat k Hospodinu. To je závěr celého Ozeášova proroctví, z něhož je vzat i náš dnešní text: „Navrat' se, Izraeli, k Hospodinu, svému Bohu, neboť jsi upadl pro svoji nepravost. Vezměte s sebou tato slova, obraťte se k Hospodinu, řekněte mu: "Promiň nám všechnu nepravost, přijmi nás laskavě, když chceme oběti býčků nahradit svými rty. Ašúr nás nezachrání, na oře nevsedneme a výrobku svých rukou nebudeme už říkat: »Náš Bože!« U tebe přece nalézá sirotek slitování." Rozumějme tomu slovu dobře: Nejde o prosbu za ochranu a zachování současného stavu, v jakém se nalézáme, jak by si možná mnozí přáli. Jde o výzvu k návratu zpět odněkud, kam jsme zašli. Navrat' se k Hospodinu. Boha si člověk neudobří tím, když mu jako žebrákovi tu a tam něco přispěje, něco obětuje. Bůh je náš Pán a my mu prostě patříme se vším, co máme. My mu ani nemůžeme nic darovat, protože mu sami celí náležíme. A tak nezbyvá, než že všechny naše úlitby a oběti pro Pána Boha nahradíme opravdovým, upřímným vyznáním, v němž se jasně přiznáme k Hospodinu, vyznáme před ním své hříchy a budeme prosit o odpuštění. To, co máme říci je napsáno u Ozeáš: "Promiň nám všechnu nepravost, přijmi nás laskavě, když chceme oběti býčků nahradit svými rty." My jako Boží lid, jako jeho církev můžeme k Hospodinu přijít pouze s prosbou o milost a všechnu svou existenci zavěsit na Hospodina. Svázat svůj život jediné s ním. Nespoléhat na další berličky a domnělé jistoty. Církev nespasí ani církevní restituce, ani členská základna, ani synodní rada, ani stát, ani evropská unie. Církev tu bude, dokud bude spoléhat na Hospodina jako svého jediného Pána a Spasitele. Je třeba si uvědomit, že církev nestojí na lidech jako nějaká lidská organizace. Jediný základ církve je totiž živý Kristus.

Izraelci na radu proroka Ozeáš měli vyznat: Ašúr nás nezachrání, na oře nevsedneme, a výrobku svých rukou nebudeme už říkat: „Náš Bože!“ Výrobek lidských rukou není jen nějaká tesaná modla, ale vše, k čemu jsme si dopomohli vlastníma rukama. To pak máme sklon zbožňovat. Vše co děláme, co třeba i v Božím jménu podnikáme, všechny naše výborné sborové akce a podniky, vše co zde na zemi budujeme a tvoříme, to nás nespasí, protože to není Bůh. Někdy k tomu máme sklon a skoro jako bychom k tomu vzhlíželi a shlíželi se v tom, co všechno jako církev, jako sbor i jako jednotlivci ve službě Pánu děláme nebo můžeme dělat. Mnohé si slibujeme od nejrůznějších našich aktivit a plánů. A je samozřejmě dobře, když jsme aktivní a mnoho věcí plánujeme a pořádáme různé akce. Ale totéž činí i „pohané“ a jsou v tom většinou úspěšnější a konkurenceschopnější. Od toho, co dokážeme my, si opravdu moc neslibujeme. Ono to sice člověka těší, když mu někdo pochválí jeho službu, jeho úsilí, jeho snahu, jeho dobré kázání, jeho obětavost. Ale je chybou si na tom zakládat a založit na tom úspěch své firmy s názvem „církev“. Církev opravdu nestojí na díle našich rukou. My musíme sestoupit z piedestalu, na němž stojí napsáno: „Náš Bůh.“ Naším úkolem je, jak říká Jan Křtitel, „menšiti se“. „On“ musí růst, totiž Kristus a jeho sláva na tomto světě. Jan Křtitel vykonal pro Ježíše, co mohl. Ale sám si slávu Mesiáše nepřisvojil. Netrpěl mesiášským syndromem. A proto ani my si nesmíme myslet, že svým úsilím spasíme svět. Máme se radovat, když lidé za naše dobré činy nevzdají chválu nám, ale Bohu. A proto všemu, co děláme, všemu co dovedeme svou hlavou vymyslet a svými rukama vytvořit nebudeme už říkat: „Náš Bože!“ Bez pravého Boha nejsme totiž nic. Jsme ubozí sirotci odkázaní na Boží slitování. „Beze mne nemůžete činit nic,“ říká Kristus. To neznamená, že nemáme činit nic, ale že nemáme nic činit bez Krista. Máme-li srdce u Pána, pak můžeme dělat spoustu věcí. Pak platí jiné biblické slovo: „Všecko mohu v Kristu, který mě posiluje.“

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, dej, at' nejsme ve víře pasivní. Dopřej nám konat mnoho dobrých věcí. Ale také dej, at' vždycky přitom vzdáme slávu a čest tobě samému, našemu Pánu jedinému. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Přimlouváme se, Pane, za celý tvůj lid. Dej, at' ti umíme naslouchat. At' je tvé slovo pro nás autoritou a mocí. At' Písmo svaté má v našem životě rozhodující slovo. Modlíme se za všechny jeho kazatele, abys jim dával moudrost, jak tvé slovo zvěstovat. Prosíme za presbytery, učitele nedělních škol, katechety, za boboslovce, za učitele bobosloví. Dej, at' vynášejí ze svého pokladu nové i staré. Prosíme tě za přátelské mezilidské vztahy. Přetvářka at' mezi námi nemá místo a upřímnost at' je vždy laskavá. Už nás být svobodnými Božími dětmi, které žijí v pravdě. Přimlouváme se jeden za druhého. Prosíme za celou naši společnost, zvláště za ty, kteří podléhají všelijakým strachům, za ty, kdo nemají výhled naděje do budoucnosti. Prosíme za lidi obezřetné i bezelstné. Prosíme za lidi nenávistné i za lidi nainní. Prosíme za zastánce radikálních názorů i za lidi bezbřehé tolerance. Prosíme, už nás lásce, která dovede být laskavá i přísná, ohleduplná i nekompromisní. Prosíme své nemocné. Přimlouváme se za lidi smutné a skeleslé. Daruj jim radost, svobodu, vízi do budoucnosti, víru v tebe jako jejich Spasitele a Pána. Amen.*